

Naprej velja
za Ljubljano:
za vse leto 6 gl. — kr. a. v.
za pol leta 3 " 20 " " "
za čet. " 1 " 75 " " "

po pošti:
za vse leto 7 gl. — kr. a. v.
za pol leta 3 " 60 " " "
za čet. " 2 " 5 " " "

Rokopisi se ne vračujejo.

NAPREJ.

Oznanila.
Za navadno dvestopno
vrsto se plačuje:
5 kr., ktera se enkrat,
8 " " " dvakrat,
10 " " " trikrat
natisne, večje črke pla-
čujejo po prostoru.
Za vsak tisk mora biti
kolek (štempelj) za 30 kr.
Vredništvo je na starem
trgu hišna št. 15.

Dopisi naj se blagovoljno frankirajo.

Št. 60.

Ta list izhaja vsak vtorek in petek.

Tečaj I.

Z veliko žalostjo oznanjamo Slovencem, da je 24. dan t. m. proti večeru v 68. letu svoje starosti za bo-
leznijsko na jetrih umrl po daljšem trpenji čestiti duhovnik gospod

Gregor Rihar,

sakristan in orglar škofijske cerkve in slavno znan slovenski komponist. — Bog mu daj večni mir!

Oznanilo.

Prosimo vseh tistih čestitih gg. slovenskih pisateljev, ki
mislijo še kaj sestavkov poslati za knjigo dr. Bleiweisu na
čas, naj jih pošljejo do 15. dneva avgusta meseca, ker potem
se spisi začno vredovati, in torej bode pošiljanje prepozno.
Vredništvo.

Cestni zakon.

Posl. dr. Toman: prosim besede. — Ces. namestnik ba-
ron pl. Schloissnigg: prosim, le nekaj bi rad opomnil. Gosp.
baron Apfaltrern je djal: če je deželni zbor samo za to, da
zakone potrjuje, kakor jih svetuje vlada, potem ga prav
za prav ni treba. Prosim, da se vrnemo na to, da je zako-
nodajstvo narejeno iz vlade in zbora; sicer bi se enako mo-
glo reči, ako vlada mora potrditi, kar je sklenil deželni zbor,
potem vlade ni treba. Na tem je vse, da se odbor in vlada
poravnata, zložita. Iz razgovora je gospôda lahko razumela,
da je vlada uže odnehala, če premislimo njene poprejšnje na-
svete; kajti v §. 22. vladinega nasveta nikjer ni imenovan de-
želni odbor; zdaj pak se je na ravnost pritegnilo, da je pri-
merno, naj bode tudi treba slišati deželni odbor o tej stvari.
Dalje se je pristavilo, da mora vlada v odločenem času osno-
vati drugo volitev; dal se jej pak je prav kratek obrok (ter-
min), o katerem nečem obširnejše govoriti; ali menim, da bi
4 tedne tudi uže bilo zadosti. Zarad take premembe, mislim,
da bi se vlada sama ne ustavljala. Pri §. 22. se je tedaj res
uže vlada pobogala sè zborom. Da bi pa zahtevali, naj se
vlada mora vsekakor podati, menim, da to ni še nastopek
zakonite ustave. — Posl. dr. Toman: prosim besede. Govoril
bodem samo nekoliko besed. Tu moram povedati, da sem
tiste misli, ktero pripovedujejo besede: „dajte cesarju, kar je
cesarjevega, in narodu (volk), kar je narodovega.“ Kar se
mene tiče, tudi za trdno mislim, da ima vlada pravico društva

razpuščati. Vendar bi se ne oziral tako zeló na politično ne-
varnost tacih družeb ali odborov, ktere bi tudi ne stavil na
ravnost v isto vrsto z društvi sploh. Ko govorim te besede,
oziram se na celoto naše ustave. Vlada ima pravico razpu-
stiti državni zbor, pravico razpustiti deželni zbor, torej mora
tudi imeti pravico, da razpusti tak odbor. Toda želeti
je, naj bi se to zgodilo samo po dogovoru z deželnim odbo-
rom, in z druge plati, ako bi deželni odbor zapazil pri tacem
odboru kako pomanjkljivost, naj bi mogel tudi deželni odbor
prvo besedo pregovoriti, da se razpusti tak odbor; torej se
mi zdi v tej zadevi, da bi najprimernejše in tudi najugodnejše
bilo, naj bi se tako postavile besede, da bi se sklenilo, naj
bi smela prvo besedo govoriti oba: deželni odbor in deželna
uprava, in naj bi se oba med seboj pobogala, — da bi tedaj
ostal §. 22., kakoršen je bil v odborovem poročilu, samo da
bi se mu še pristavil nasvet gosp. svetovalca deželnega sod-
stva pl. Strahla. — Prvosednikov namestnik pl. Wurzbach:
drznil bi se le opomniti, ako bi se nasvet potrdil tako, da bi
vlada vezana bila na to, naj bi se zgovarjala z deželnim od-
borom, in ako bi to pomenilo, da bi odbor moral privoliti,
potem bi vlada ne mogla razpustiti cestnega odbora, kadar bi
se jej zdelo potrebno, ako bi tega ne pritrdil deželni odbor.
Mislim torej, da bi najpripravnejše bilo, skleniti, kakor
smo pri srenjskem zakonu, in odobriti v tej reči odborov
nasvet. — Poslanec Kromer: prosim besede. Tudi jaz mo-
ram govoriti besedo samo za odborov nasvet, in sicer zato,
ker bi se ne mogli zlagati sè srenjskim zakonom, ako bi ob-
veljal nasvet gosp. pl. Strahla ali gosp. barona Apfaltrerna,
ker tudi v srenjskem zakonu odbor nima pravice, da bi raz-
pustil srenjski zástop, ampak oglobiti (kaznovati) ga more le
z najvišo globo 20 gld. Samo vladi je tudi v srenjskem zakonu
prihranjena pravica, da sme srenjski zástop čisto razpustiti.
Da se torej cestni zakon zloži sè srenjskim zakonom, torej
bi svetoval, naj se v §. 22. med prvi in drugi oddelek vtak-
nejo besede: „ki sme tiste odbornike, kteri ne izpolnjujejo
svoje dolžnosti, oglobiti z najvišo rédovno globo 20 gld.“ Po-

tem bi se tedaj §. 22. glasil: „ako se pritoži srenja kacega kraja zaradi tega, kar je sklenil odbor, ali kakor je zvršil kak račun, naj ta pritožba pride v roke deželnemu odboru, ki sme tiste odbornike, kateri ne spolnujejo svoje dolžnosti, oglobiti z najvišjo redovno globo 20 gld. Deželna uprava sme zaradi važnih vzrokov razpustiti cestni odbor, ako to dá vedeti deželnemu odboru, in potem v 14 dnevih osnovati drugo volitev.“ — Ta nasvet je bil podpiran. — Posl. pl. Strahl: prosim besede, samo da bi nekaj malega odgovoril temu, kar je pred menoj povedal čestiti g. Kromer. Zdi se mi, da je vendar bistven razloček med srenjskim in cestnim odborom, kar se tiče razmérja z deželnim odborom. Pri srenjskem odboru je srenjski imetek poglavitna stvar, s katero bo de imel srenjski odbor najbolj opravke; pri cestnem odboru pa bo de prikladati morala tudi deželna blagajnica, katero hrani deželni odbor. To reč si tako mislim: bilo bi mogoče, da bi cestni odbor ne dovršil kacega naročila, katero bi mu dal deželni odbor, ki ima vendar le čuti nad deželnim imetkom. Deželni odbor potoži političnemu uradu, kateri pa o tej stvari ne naredi nič. Deželni odbor potoži ministerstvu z enakim vspehom, ali prav za prav nevspehom. Kaj pa je deželnemu odboru zdaj početi? Nima pravice, da bi stopil še kakošen korak dalje, in tedaj mora pokojno trpeti, dokler ni pomoči od kake strani. Vladi nikakor nisem hotel kratiti pravice, da bi ne smela razpustiti cestnega odbora, ali isto pravico bi rad hranil, in sicer da bi se oba med seboj pobogala, tudi deželnemu odboru, ker mislim, da bo de moral pomagati deželni imetek prav pri cestnih rečeh in sicer pri deželnih cestah, in da bi torej neko moč tudi moral imeti deželni odbor v tej stvari. Ko bi pa tako ne obveljal moj nasvet, potem se popolnoma pridružim nasvetu g. Kromerja, ker ta daje vsaj zakonilo deželnemu odboru za njegove naredbe v cestnih zadevah. (Dalje prih.)

Dopisi.

Iz Gorice. 24. julija. — 22. dan t. m. sti bili pri tukajšnjem c. k. sodstvu zaradi hudodejstva dve razpravi, jako važni Slovincem za tega delj, ker sti bili prvi v Gorici čisto po slovenski napovedani, razpravljani in razsojeni. O tej priliki je prvosedoval g. Zörer, za državnega pravdnika je bil g. Defacis in za zagovornika g. dr. Tonkli. Vsi trije gospodje so djanski pokazali, da jim ravnopravnost ni prazna beseda, in da jim gladko teče slovenščina, ki je popolnoma sposobna vsakej političnej razpravi, ako so le v jeziku izurjeni tisti, ki razpravljajo. Da bi se povsod obresničila ravnopravnost, zato je treba, naj se uradovanje povsod le izroči tacim, ki deželni jezik dobro umejo govoriti in pisati; sicer bomo vedno imeli mnogo nasprotnikov, ki bodo še po 20 letih vpili slovenščini, da je „barbarski jezik.“ Vsa-cemu, kdor ima kaj opraviti z ljudmi, prva potreba je, da je v deželnih jezicah dobro izurjen. Še dan denes nahajamo dosti slepih roditeljev, ki svojega sinka raji dadé podučevati v francoščini ali angleščini, nego v slovenščini, kar se nam zdi tako nepametno, kakor nas lomi smeh, kolikorokrat vidimo prodalnico necega tukajšnjega menjevalca, ki svoj posel oznanja na dveh deskah v tréh jezicah: v italijanskem, nemškem in francozskem — škoda je, da ne tudi v turškem — samo slovenskega ni, dasitudi ob tržnih dnevih Slovincem po ulicah mrgoli vse polno, Francoza pa nikjer ni videti, ako po naključji kateri ne pride v naše mesto za kako uro ali dan. — Kakor slišimo, volili bodo v Tominu 24. dan avgusta meseca letošnjega leta novega poslanca za goriški deželni zbor. „Novice“ in „Naprej“ sta živo priporočala tem volilcem g. dr.

Tonkli-ja, ki je tudi vreden tacega priporočila, kajti vse ga spoštuje, ker je pošten katoličan, iskren rodoljub in značajan mož. Tudi nam je dobro znan, da je res tak, torej ga srčno priporočamo tudi mi Tomincem, Bolčanom in Cerkljanom, da si ga sôglasno izberó za svojega zastopnika, in da raji poslušajo take svétnike, kateri jim dobro želé, pa ne tacih, kateri bi jih radi prevarili. Volitev je uže pred pragom, torej Tominci, Bolčanje in Cerkljanje! gledite, da ne zamudite pravega časa, ker potem bi vam bilo zastoj vse kesanje, ko bi v goriškej zbornici sedel, namesti g. dr. Tonkli-ja, kak nasprotnik slovenskega naroda!

Iz Tržaške okolice. 24. julija. M—. Uže dvakrat smo čitali v „Napreji“ o krasnej slovesnosti in lepem spominku, kateri je darovan g. dr. Ivanu Bleiweisu v spomin dvajsetletnega truda za omiko slovenskega naroda. Kar pa ni moglo popisati peró v časniku, to sta nam o tej slovesnosti prav na tanko ustno povedala g. Ivan Nabrigoj iz Proseka in g. Luka Martelanec od sv. Jerneja pri Trstu, ktera je bila čitalnica sprejela v naročje svoje veselice. Od radosti so nam solze igrale v očéh, ko sta popisovala. Tudi mi smo krepki Slovani, in kolikor gorkejša je solnce pri nas, toliko bolj nam je srce vneto za slovenski narod, in dasitudi imamo okoli sebe mnogotere narode, s katerimi se moramo pečati, vendar le vedno slovenski govorimo; slovenske nove pesmi, zdaj to, zdaj uno, po naših cerkvah pojó stari in mladi, in celó tuji narodje jih radi hodijo poslušat. Naj bo de torej tisočera zahvala slavnemu vrtniku, ki neutrudno uže 20 let obrezuje in zaliva ljubo mladiko slovenskega izobraževanja in napredovanja!

Važnejše dogodbe.

Ljubljana. Pri kmetijskej razstavi v Hamburgu je tudi g. Fidel Trpinec dobil veliko bronasto svetinjo za zbirko kranjskih sémen in družih pridelkov.

— V nedeljo 26. dan t. m. ob šestih popoldne je bil pogreb g. Gregorja Riharja. Zadnjo čast so mu izkazali prečestiti župnik škofijske cerkve gosp. Jožef Zupan, mnogi korarji, duhovniki in bogoslovci, ki so po navadi krasno peli same Riharjeve pesmi. Mrliča so nesli gimnazijski dijaci, in spremljala ga je velika množica ljudi — bilo jih je gotovo nad tisoč. Težko nam bo de namestiti rajnega, čegar arije spadajo med najlepše, najnarodnejše. Rihar je gotovo zaslužil, da bi mu hvaležna domovina postavila spominek na grobu, kakor si ga je uže sam za véke postavil med narodom po Vodnikovih besedah:

Ne hčere ne sina
Po meni ne bó;
Dovolj je spomina,
Me pesmi pojó!

Tu naj samo še pristavimo, da bi se zgodila vsemu slovenskemu narodu velika škoda, ko bi njegova zapuščina prišla v napčne roke.

— 24. dan je zopet v Savi utonil g. Kučera, hlaponski voditelj pri vožnji po železnici; zadel ga je mrtud, precej ko je v vodo prišel. — 24. dan t. m. so našli pri Mostah v Ljubljani tistega dečka, ki je bil utonil v Trnovem.

Dunaj. Nj. veličanstvo pravijo, da pojde prve dni avgusta meseca v Gastein.

— Po sklepu Nj. veličanstva 19. dneva t. m. ni bil potrjen kranjskemu deželnemu zboru zakon o učilniškem patronstvu in o tem, kdo bo de plačeval stroške za poslopja ljudskih učilnic, ker se je načélno (principiel) ločil zakon kranj-

skega deželnega zbora od vladnega načrtanega zakona o tej stvari.

— Namestu Balabina prevzame zdaj na Dunaji baron Knorring, poslanski svetovalec, začasno poslanstvo.

— 12. seja poslanske zbornice je bila 24. dan t. m., in zdaj so zopet odložene seje menda celó do začetka sept. meseca.

11. seja poslanske zbornice. Prvosednik Hasner; na dvornih sedežih nadvojvoda Karl Ferdinand; na minister-skeji klopi: Schmerling, Lasser, Rechberg, Plener, Degenfeld, Hein, Mecsery, Wickenburg, Burger. Poslanec Liebig dobi 4 tedne, poslanec Riccabona pa 2 meseca odpusta, ker sicer piše, da bi se moral odpovedati poslanstvu. Prvosednik oznani, da je dobil 2 vprašanji, prvo državnemu, drugo pravosodnemu ministerstvu. Prvo je podal poslanec Čupr s tovarši, naj bi se namreč bolj po enakej meri med gimnazijske učitelje delil njihovega plačila pomnožek, izvirajoč iz povikšane učnine; drugo vprašanje pak je podal posl. Bendela (archimandrit) s tovarši, rekoč: „rutenski časnik „Slovo“ pripoveduje, da je rutenski profesor bogoslovstva na levovskem vseučilišči P. Čerlunčakievič v učilnici rekel svojim poslušalcem: „ecclesia schismaticorum est sinagoga diabolorum“, in Bendela vpraša, ali je to vladi znano ali ne, in ali pravosodno ministerstvo te reči ne ukaže preiskavati?

Rechberg je odgovarjal vprašanju poslanca Tintija in njegovih tovaršev, kako se je namreč zadostilo za to, ker so ruski vojaci v bojih prestopali avstrijsko mejo itd. Minister je rekel, da je ministerstvo vnénjih oprav za vsak, v tem vprašanji imenovan prigodek pisalo svojemu poslancu v Petrograd in glavne-mu konsulatu v Varšavo, zahteváje za te reči zadostek v prihodnje pak potrebno paznost, da bi se več ne prime-rilo kaj takega, in da je žalovala ruska vlada in veliki knez Konstantin, ker se je to zgodilo, obetáje poln zadostek; da je bil ujeti mož izročén, veliki knez Konstantin pa da je bil poslal pribočnika, kateri naj bi vse na tanko ovédel; ruski častnik da je bil prinesel v Levov ta-le zadostek: 1) žalobo ruskega carja in velicega kneza Konstantina zaradi tega, kar se je zgodilo; 2) poveljniki so kaznovali tiste, ki so bili krivi, da se je prestopala meja; 3) poškodovani dobé polno vračilo; 4) nastopnina (einstandsgeld) se povrne, in tudi rodovina ubitega vojaka dobi spodobno odméro; 5) dnéven ukaz je vikše poveljnika ostro posvaril, naj ne prestopajo več meje; častnik da je povračilo v novcih dal levovskemu ces. namestniku; da se je dalo sestri ubitega vojaka 1200 gl. a. vr. povračila; po dnevnem ukazu da so bili sicer še boji ob avstrijskeji meji, ktera pa ni bila več prestopljena, in da to priča, da je dnevni ukaz storil, kar je namerjával, in torej se je zgodilo vse, kar zahteva meddržavna pravica. Na to je odgovoril minister Mecsery vprašanju gg.: Potockeга in Kinskeга. Kar se tiče prvega vprašanja: „ali je zaradi prigodkov, ki so bili 16. julija, dovoljna vlada s poročili deželnih uradov?“ pravi Mecsery, da se je 16. dan t. m. streljalo še le potem, ko so ljudje kamenje metali v vojake, izpolnujoče svojo dolžnost, kar so potrdili uradovi in zasobni ljudje, in da-si je vladi žal, ker se je to zgodilo, da se jej pa vendar zdí nepotrebno daljše preiskovanje, kajti ne dvomi o zvestobi svojih uradov. Kar se tiče drugega vprašanja: „ali bi namreč vlada ne hotela na Gališkem, v zlasti pa v Krakovu, naročiti gosposkam, naj bi ne bilo streljanja na ljudstvo, predno bi se mu ne reklo, naj se razkropí,“ odgovori minister, da tega ni treba naročati, ker gosposke uže po zakonu morajo ljudstvo razganjati, vo-jaci pak da se imajo držati samo povelij svoje službe. Vprašanje: „ali se je krakovska telegrafija v obliki in v materi-jalneji zadevi obračala po svojih naročilih, ko ni dala, da bi se državnemu poslancu Zyblikieviču telegrafovalo o krakov-

skem hrupu,“ odgovori, da so zapisani v državnem zakoniku ukazi, ki o tacihih prilikah telegrafa ne dovolijo tistim zasobnim poročilom, ki so zoper zakon ali javno blagost; kadar se zgodi kaj takega, da se mora to oznaniti vselej tistemu, ki je hotel telegrafovati, in morajo se mu povrniti novci; po zakonu pak da so znane stopinje, po kterih ima hoditi pritožba zaradi enacihih dogodkov; da se je tedaj obračala telegrafija po svo-jih naročilih v obliki in v materialneji zadevi; zakoni pak da so enaki vsem državljanom, torej tudi državnim poslancem; da je pa dalje bilo tisto poročilo táko, da je devalo na sum gosposke in vojake; da ni namreč res, da je bilo streljanje zaradi zvižganja, ampak zaradi lučanja s kamenjem, in sicer še le potem, ko so bili vojaci uže zadeti. Kinskemu, zaradi Pol-jakov, ki morajo prisiljeni prebivati ondi, kamor jih denó, odgovori minister, da je cesarska vlada s Poljaki v dvojnem razmerji, prvič, ker je vélika država, in drugič, ker s Poljaki mejo deli. Med narodi pak da so načéla; eno izmed le-teh načél, da ukazuje državam, naj krepko vpirajo, da bi se ne mogli zbirati in zopet nemirovati vporniki, ki so pobegli čez mejo; da je avstrijska vlada morala to dolžnost izpolniti, po-sebno ker je boj z vporniki; da vlada vpornikom ni mogla dati popotnih listov, ker se je bilo bati, da bi se ž njimi zo-pet ne vrnili na bojišče, in ker jih ni mogla domú poslati, zato jih je morala poslati kam, od koder ne smejo nikamor; da tudi vlada méni dalje, da zakon, dán 27. oktobra 1862. leta (zakon osobne svobode), ne ométa načéla meddržavnih pravic. — Potem je odgovoril minister Wickenburg vprašanju dr. Stamma in njegovih tovaršev, kako se namreč pregleda-vajo šine železne ceste, in rekel je, da vlada nima pri tej stvari drugega preiskavanja razun tistih komisij, ki so nalašč za to postavljene 16. dan novembra 1851. leta, in da 12 let zadosti priča, da je to dovolj, ker 1862. leta se je po želez-nici prepeljalo 11 milijonov popotnih in 172 milijonov stotov (centov) blaga, pa da samo enkrat so bili vozovi stopili s ko-lesnic zato, ker se je bila šina pretrgala na lambach-gmun-denskeji stranskeji železnici, pa da se ni zgodilo tudi tačas nobenemu človeku nič žalega. Razlagal je dalje, da v Av-striji samo dve društvi delati šine za železnico, in sicer av-strijsko društvo državne železnice, pa društvo južne železnice, ki ima delalnico v Gradcu; da prvo dela uže 8 let brez kake tožbe; kar se pa tiče drugega društva, da je vlada osnovala komisijo pravičnih, veččih mož, naj bi pregledali njeno delo, ker se je bilo uže pred le-tem vprašanjem državnega zbora nekaj razglasilo, da šine tega društva niso dobre, in da ko-misija ob svojem času oznani, kakove šine je videla. — Zdaj še le so drugič brali nasvet dr. Mühlfelda, naj bi se prena-redil §. 7. bilježniškega reda. Poročevalec dr. van der Strass je vzroke razložil temu nasvetu, ki želi, naj bi po sedaj bi-lježniku (notar) več treba ne bilo biti krščanske vere, ako hoče dobiti službo. Ta nasvet je brez kacega razgovora po-trdila večina; tudi ministri so za-nj glasovali. Za tem je bil na vrsti preudarek državnih dohodkov in stroškov za 1864. leto. Poročevalec dr. Herbst je svetoval, naj bi se izvolilo v poseben odbor 36 poslancev, kateri naj bi se najprvo med se-boj posvetovali o tem preudarku. Obveljal je tudi ta nasvet brez kacega razgovora. Izvoljeni so bili gg.: pl. Kaiserfeld, dr. Giskra, Degli Alberti, baron Doblhof, pl. Hopfen, grof Potocki, Schlegel, Herbst, baron Eiselsburg, pl. Groholski, Skene, Taschek, Winterstein, Gschnitzer, Kirchmayr, baron Tinti, grof Vratislav, Lohninger, vladika Litvinovič, baron Ingram, Kuranda, Brine, Schindler, Hagenauer, grof Evgeni Kinsky, dr. Stamm, dr. Demel, Wohlwend, pl. Bachofen, pl. Tschabuschnigg, pl. Szabel, Jusyčinski, dr. Lapenna, grof Hartig, dr. van der Strass in pl. Rosthorn.

Salzburg. 22. dan t. m. zjutraj je šel pruski kralj iz Salzburga v Gastein.

Trojedina kraljevina. V hrvaškeji vasi Tisovcu so se bili 6. dan t. m. kmetje zaradi pašnikov tako sprijeli, da so jih morali miriti žandarji; tudi streljalo se je, in en kmet je ustreljen, štirje ranjeni.

— Za južnoslovansko akademijo je kriška županija v velicem zboru 20. dan t. m. dovolila 6000 gld. v obligacijah, in sklenila, da se bode po županiji zopet nabiralo v ta namen.

Česka. Novi praški župan dr. Bělsky je dal 300 gld., naj se razdelé po Pragi med uboge družine.

— Odstopili so od tiskarne tožbe, katero je imel g. Skreyšovský, vrednik lista „Politik“, zaradi kaljenega javnega mira.

Moravska. „Wanderer“ je slišal, da bode po duhovskeji svečanosti na Velehradu 25. in 26. dan avgusta meseca letošnjega leta v Brnu posvetna veselica, katero je uže dovolilo c. k. policijsko vodstvo. V Brni se o tej priliki snidejo vsa slovanska pevska društva iz Moravske, iz Češke in z Dunaja.

— 20. dan t. m. je bil gorkomer v Brnu pod milim nebom padel pod 0, in zjutraj so bili travnici vsi beli, kakor bi sneg ležal pónjih. Debeljači in korunu (krompirju) se perje drobi, kakor sežgano, da torej od teh sadežev ne bodo ljudje imeli nič pridelka.

Galicija. 20. dan t. m. so v Krakovu pri necem ključarji dobili 480 zavirkov smodnika, ki so ga vzeli; uže spet so bili o tej priliki po ulicah zbrani zvižgajoči ljudje; ali vendar se ni zgodilo nič hujega.

— Iz Bohinje se čuje, da gozdje goré, in jako menijo, da jih zažigajo nalašč ljudje, ki so prijatelji vpornikom, in zato kmetje sami ustanavljajo izmed sebe srenjske straže.

Ogerska. „Wanderer“ piše, da bode v Pešti izhajal nov slovanski list, ki bode nasprotoval panslavizmu (?), kakoršnega razodeva Hodža, Hurban in Pavlini.

Erdeljska. Več erdeljskih poslancev je bilo pri važnejših ogerskih poslancih: pri nekdanjem dvornem kanclerji baronu Francu Kemeny-ji in pri grofu Miku, da bi se pogódlili. Poslanstvo je bilo prav uljudno prejetó, ali vendar mu je bilo odgovorjeno, da sedanji deželni zbor ni sklican na zakonitej podlogi, in da se ga torej mora ogniti vsak, kdor se hoče držati zakonitosti. Ogerski poslanci so 22. dan t. m. vsi vzeli slovó od grofa Creneville-a; baron Kemeny, grof Miko in vladika Haynald pojdejo na Dunaj s posebnim pismom.

Ruska. Beremo, da pojde ruski poslanec Balabin z Dunaja, ali da vendar za njim pride na Dunaj drug poslanec, da torej ne jenja diplomatska vez med Petrogradom in Dunajem; drugi listi pa govore, da pojde samo za 3 tedne v Petrograd na pogovor s knezom Gorčakovim o sedanjih političnih važnostih; ali časnik „Presse“ pripoveduje, da govore poročila iz Pariza in Londona, da sta tudi v Petrograd poklicana gg. pl. Budberg in baron Brunov.

— Ruska vlada nareja mnogo steklenih priprav, katere bodo imele tako moč, da bodo pod morjem skrite, in ladije v zrak metale in drobile.

— Časniki zdaj govore, da se ima po Ruskeji začeti vojaški nábor 1. dan novembra in zvršiti 1. dan decembra meseca, in da bode vseh vojaških novincev do 650.000.

Poljska. Padel je glas, da misli poljska narodna vlada 3.000.000 rubljev po sili vzeti na pósodo od prav bogatih, ki so uže vsi popisani s pristavkom, koliko pride na ktereга.

— Iz Litovskega je čuti, da je grof Adam Pustovski ustreljen posled Muravijevovega povelja. — V Plocku se je pri Dąbrovi bojeval 14. dan t. m. Jasinski in Vaver, imejoča 2000 vojakov, s 5000 Rusov, 15. dan t. m. pri Komarovu in 16. dan pri Porzodrii; ta dan je tudi bila pri Miastkovu bitva.

— Po varšavskeji gubernii so zdaj kmetje morali stopiti v straže, ki love vpornike in tiste, kateri jim pomagajo.

— Beremo, da so 21. dan t. m. 200 ljudi iz varšavske trdnjave pripeljali, ter potem poslali na Rusko. — Rzevuskemu je ukazano, da ne smé Felinskemu nič pisati, ako neče pisma v ta namen izročiti komisii za bogočastje.

— 18. dan t. m. je bil pod Grabovskim boj pri Bialobrzegu, in 19. dan pod Tačanovskim pri Kurku in pod Vierzbickim na Lublinskem.

— „Wiener Ztg.“ pa pravi, da zadnjih, po časopisih razglašanih poljskih bojov, ali ni bilo, ali pa so bili nesrečni Poljakom.

Srbija. Poklonjena je uže hiša, v kateri naj bi se osnovalo srbsko vseučilišče, in minister narodnega izobraževanja neki je prosil licejskega profesorstva, naj bi naredilo tej stvari črtež; ali — Bože mili, čuda velikoga, ili grmi, il' se zemlja trese! profesorji so odgovorili, da Beli grad ne potrebuje vseučilišča!

Vlaška. Tistih 400 vojakov, o katerih smo uže dvakrat pripovedovali, da so šli po vlaškeji zemlji, neki da so 14. dan t. m. vlaški vojaci obkrožili in primorali, da so odmetali orožje. Njih vojskovod je bil nekak Jez, kar pa gotovo ni pravo ime. — 23. dan t. m. so vporniki poskušali prekoračiti Prut pol milje pod Rusko Novosélico, in iti v Besarabsko; toda ruski vojníci so jih vrnili.

— Rusi neki so prestopili karabogdansko mejo, ko so podili poljsko četo, toda so jih Rumenci krepko zavrnil, vzevši jim vse topove.

Francozka. Minister Drouin de Lhuys je uže pisal avstrijskeji vladi, naj pové, ali se misli pridružiti zapadnim vladam ali ne?

— „Presse“ pripoveduje, da se francozka cesarica Evgenija zeló boji vojne, in da je nalašč zato šla v Vichy k cesarju Napoleonu, da bi ga prosila, naj vse dobro premisli, predno kaj začne.

— „Memorial diplomatique“ pravi, da zapadne države pošljejo Ruskeji še enkrat vsaka svoje pismo enacega zahtevanja. Ta pisma še ne bodo zadnji razgovor, ali vendar potem se bode ravnalo po družem poti, nego do zdaj.

Bavarska. Pišejo, da se bavarski kralj v Regensburgu snide z Nj. veličanstvom, avstrijskem cesarjem.

Slovanska apostola ss. Ciril in Metod.

To knjigo je po najnovejših in najboljših virih v češkem jezici zložil g. dr. Jan Ev. Bílý, župnik brnske vladikovine (škočije) na Moravskem, na slovenski jezik pa preložil g. Ivan Majciger, profesor v Mariborji. Letos, ko se po vsem slovanskem svetu veličastno praznuje tisočletnica sv. Cirilu in Metodu na čast, ni treba pripovedovati, da je prišlo to delo o pravem času med Slovane sploh, in po g. Majcigerji tudi še posebej med Slovence, ki do zdaj nismo imeli tako obširno popisane vsega življenja svetih slovanskih učiteljev, katerima se nam je zahvaliti za luč krščanske vere in tudi za prvo pisavo in izobraževanje slovanskega jezika. Hvaložni smo torej g. profesorju, ki je v ugodnem času dovršil potrebno delo, katero živo priporočamo vsem rodoljubim in pobožnim Slovincem, ker ta knjiga ni samo zgodovinski jako važna Slovanu, ampak tudi lepo je prestavljena, in izvrstno natisnena v Pragi pri Karlu Bellmannu na ličneji četvorki, imejočej 26 pol in 19 izbornih drevorézov. Preverjeni smo, da jo bodo Slovenci povsod prav obilo in radi kupovali.

Loterija 25. julija 1863.

Trst: 37, 78, 55, 14, 2.

Dunaj 27. julija. — Nadavek (agio) srebru 11.25.